

Na co dzień spotykamy się z normami na każdym kroku. Normy ważne są szczególnie z perspektywy prawnika. Celem pracy będzie zbadanie, na gruncie ogólnej teorii norm i dyrektyw, relacji oraz stosunków zachodzących między „parami norm” (dwuelementowymi strukturami normatywnymi), ze szczególnym uwzględnieniem „par norm prawnych”.

W filozofii prawa, istnienie normy prawnej jest tradycyjnie związane z jej mocą obowiązywania i jej stosowaniem. W celu sprawdzenia jakie normy są prawnie wiążące, prawnicy potrzebują metody polegającej na podjęciu decyzji o oddzieleniu aktualnych norm prawnych od innych istotnych społecznie norm zachowania. Obowiązujące normy prawne muszą spełniać pewne określone kryteria, które odnoszą się do stosunków wewnętrznych między normami. Mogą być one traktowane jako kryteria identyfikacji systemu prawnego. Zatem, aby stwierdzić, czy dana norma prawna obowiązuje, należy zastanowić się czy istnieje w danym porządku prawnym. Jej istnienie zakorzenione w pojęciu systemu prawnego stanowi próbę identyfikacji norm prawnie wiążących.

Zagadnienie normy, a w szczególności normy prawnej, jest jednym z centralnych i fundamentalnych kategorii ontycznych i epistemicznych teorii oraz filozofii prawa. Ze względu na rolę jaką odgrywa ono nie tylko w teorii i filozofii prawa czy logice prawniczej, sytuacją pożądaną było by gdyby termin „norma prawna” miał ustalone jasne znaczenie. Jednakże w literaturze przedmiotu można spotkać się różnymi określeniami stosowanymi do bytów nazywanymi „normami prawnymi”. Można spotkać się m. in. z podziałami na: normy ogólne i abstrakcyjne; normy indywidualne i konkretne; zezwolenia oraz dozwolenia; normy proceduralne i normy postępowania; rozkazy i decyzje; dyrektywy „techniczne” i interpretacyjne; normy kompetencyjne i upoważniające; opisy stanów o charakterze normatywnym.

Zaproponowanie konkretnych rozwiązań problemu relacji zachodzących między normami, w szczególności normami prawnymi, ma szczególne znaczenie dla ujmowanych od strony teoretycznoprawnej badań nad relacjami między strukturami normatywnymi. Normy są jedną z centralnych kategorii prawoznawstwa wokół, której ogniskuje się znaczna część badań teoretycznoprawnych. Praca skupi się na opracowaniu i wyjaśnieniu teoretycznego modelu relacji między strukturami normatywnymi. Wynik przeprowadzonych badań będzie mógł zostać wykorzystany jako podstawa do wyjaśnienia problemów związanych ze stosowaniem norm prawnych, ich interpretacją czy w końcu z ich obowiązywaniem i efektywnością, w tym społeczną. Usystematyzowanie poglądów na temat relacji elementów struktur normatywnych umożliwi nie tylko lepsze zrozumienie opisanego problemu, ale także ułatwi prawny dyskurs dogmatyczny i praktyczny związany z badanym zagadnieniem.